

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง "ปัญหาการเลิกจ้างพนักงาน และ โอกาสของการว่าจ้างใหม่ : กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย" จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาถึงภาพรวมของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่มีการเลิกจ้างพนักงาน
2. ศึกษาถึงปัจจัยของการเลิกจ้างพนักงานที่เกิดขึ้นว่า เนื่องมาจากสาเหตุอะไร และมีรูปแบบอย่างไร
3. ศึกษาถึงผลกระทบของการเลิกจ้างพนักงานในกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่มีต่อกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่ทำการเลิกจ้าง
4. ศึกษาถึงภาพรวมของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่ทำการว่าจ้างพนักงานใหม่
5. ศึกษาถึงโอกาสในการจ้างงานใหม่ของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในอนาคต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่มีการเลิกจ้างพนักงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น (Questionnaires) และ การสัมภาษณ์ (Interviewing) โดยสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่มีการเลิกจ้างพนักงาน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามนั้น จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ปัจจัยเบื้องต้นของสถานประกอบการ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกจ้างพนักงาน และ ปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างพนักงานใหม่ รวมคำถามทั้งสิ้น 23 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการศึกษา และ วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นของสถานประกอบการ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกจ้างพนักงาน และ ปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างพนักงานใหม่นำมาแจกแจงความถี่ เพื่อหาค่าร้อยละ นำมาจัดลำดับหาความสำคัญของปัจจัยหรือสาเหตุของการเลิกจ้างพนักงานของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย และนำมาจัดลำดับหาความสำคัญของปัจจัยที่กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมนำมาพิจารณาประกอบการจ้างพนักงานใหม่ ส่วนการประมวลผลข้อมูลนั้น ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package the Social Science) ในการประมวลผล

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยเบื้องต้นของสถานประกอบการ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ชุด

1.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ พบว่า

1.1.1 กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่จะดำเนินธุรกิจในรูปของธุรกิจบริการ ร้อยละ 66 รองลงมาคือธุรกิจค้าปลีก ร้อยละ 24 และธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจทางการค้าส่ง ร้อยละ 10

1.1.2 ส่วนใหญ่ทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 5 - 10 ล้านบาท ร้อยละ 46 รองลงมาอยู่จะมีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 5 ล้านบาท ร้อยละ 40

1.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลิกจ้างของสถานประกอบการ พบว่า

1.2.1 มีการเลิกจ้างพนักงาน 37 ราย ร้อยละ 74 และไม่เคยเลิกจ้างพนักงาน 13 ราย ร้อยละ 26

1.2.2 การที่ไม่เคยมีการเลิกจ้างพนักงาน เนื่องมาจากสถานประกอบการมีสภาพทางการเงินที่ดี ไม่ได้ผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และดำเนินธุรกิจมานานน้อยกว่า 5 ปี

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลิกจ้างพนักงาน จากกลุ่มตัวอย่าง 37 ชุด

2.1 ศึกษาถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลิกจ้างพนักงาน พบว่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เนื่องมาจากธุรกิจพบกับภาวะขาดทุน ร้อยละ 54.76 รองลงมา คือ ยอดขายของกิจการตกต่ำ การนำเอาเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงานคนและปิดกิจการ ร้อยละ 30.95 11.91 และ 2.38 ตามลำดับ

2.1.1 การเลิกจ้างของพนักงานภายในองค์กร ส่วนมากจะเป็นการเลิกจ้าง โดยที่นายจ้างจะแจ้งให้ลูกจ้างที่จะถูกเลิกจ้างทราบก่อนล่วงหน้าและเป็นการเลิกจ้างโดยที่นายจ้างยอมจ่ายเงินตอบแทนให้จำนวนหนึ่ง รองลงมาคือ การเลิกจ้างพนักงาน เนื่องจากพนักงานผู้นั้นทำผิดกฎระเบียบและวินัยขององค์กร

2.1.2 พนักงานที่ถูกเลิกจ้างส่วนมากจะเป็นเพศชาย

2.1.3 ส่วนมากจะเป็นพนักงานที่มีอายุในระหว่าง 20 - 30 ปี ร้อยละ 70.27 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 30 - 40 ปี ร้อยละ 16.21 และมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 10.82 ส่วนมากพนักงานที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จะถูกเลิกจ้างน้อยมาก คือ ร้อยละ 2.70

2.1.4 วุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.54 รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญา / ปวส. ร้อยละ 32.43

2.1.5 อายุการทำงาน ส่วนใหญ่จะมีอายุการทำงานอยู่ระหว่าง 1 - 3 ปี รองลงมาคือ ต่ำกว่า 1 ปี

2.2 ศึกษาถึงแนวทางการแก้ปัญหาหรือวิธีการอื่น ๆ ที่องค์กรนำมาใช้ก่อนการตัดสินใจเลิกจ้างพนักงาน พบว่า

มาตรการอื่นที่องค์กรนำมาใช้ แก้ปัญหาก่อนการตัดสินใจเลิกจ้างพนักงานที่นิยมใช้มากที่สุดคือ การงดรับพนักงานใหม่ และการลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นขององค์กรลง ร้อยละ 33.98 รองลงมาคือ การลดเงินเดือนของพนักงาน และการสับเปลี่ยนหน้าที่ของพนักงานภายในองค์กร ประมาณร้อยละ 21.36 และ 10.68 ตามลำดับ

2.3 ศึกษาถึงแนวโน้มของการเลิกจ้างในอนาคต (ภายใน 6 เดือนข้างหน้า) พบว่า

ในอนาคตข้างหน้า (ภายใน 6 เดือน) สถานประกอบการธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จะไม่มีการเลิกจ้างพนักงาน เพราะเชื่อว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศจะดีขึ้น ส่งผลให้ยอดขายขององค์กรดีขึ้น บริหารงานให้ได้กำไร หรือการขาดทุนลดน้อยลง

2.4 ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่สถานประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลิกจ้างพนักงาน พบว่า

ปัจจัยต่าง ๆ ที่สถานประกอบการใช้ในการตัดสินใจเลิกจ้างพนักงานภายในองค์กร มีดังต่อไปนี้ (เรียงลำดับความสำคัญก่อน หลัง)

1. ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน
2. ความเดือนร้อนทางครอบครัว โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีความเดือนร้อนทางครอบครัวน้อยที่สุดก่อน
3. ความประพฤติดของพนักงาน
4. ความสำคัญของพนักงานที่มีต่อการดำเนินงานของกิจการ โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีความสำคัญน้อยที่สุดก่อน
5. อายุการทำงาน โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีอายุการทำงานมากที่สุดก่อน
6. อายุของพนักงาน โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีอายุน้อยก่อน
7. เงินเดือนของพนักงาน โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีเงินเดือนมากที่สุดก่อน
8. ระดับการศึกษาของพนักงาน โดยจะเลิกจ้างพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่ำก่อน
9. เพศ

2.5 ศึกษาถึงแผนการช่วยเหลือพนักงานที่ถูกเลิกจ้าง หลังจากการเลิกจ้างแล้ว พบว่า

2.5.1 กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ไม่มีแผนการช่วยเหลือพนักงานหลังการถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 54.05 มีแผนการช่วยเหลือพนักงานหลังถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 45.95

2.5.2 แผนการช่วยเหลือพนักงานหลังการเลิกจ้างพนักงานส่วนใหญ่ เป็นการจัดหางานใหม่ให้ ร้อยละ 50 รองลงมาคือ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลในการหางานใหม่ ร้อยละ 29.17

2.6 ศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่สถานประกอบการเผชิญหลังจากการเลิกจ้างพนักงาน พบว่า

ปัญหาที่สถานประกอบการเผชิญหลังจากการเลิกจ้างส่วนใหญ่ ได้แก่ ภาพพจน์ของสถานประกอบการเปลี่ยนไปในทางลบ ร้อยละ 50 รองลงมา คือ ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานที่ไม่ถูกเลิกจ้างลดลง ร้อยละ 35.29

3. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ้างงานใหม่ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 ชุด

3.1 ศึกษาถึงแนวโน้มของการจ้างพนักงานใหม่ พบว่า

ในอนาคต กลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มีแนวโน้มที่จะจ้างพนักงานใหม่ ร้อยละ 60 ไม่มีแนวโน้มที่จะจ้างพนักงานใหม่ ร้อยละ 40

3.2 ศึกษาถึงคุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างใช้ประกอบการตัดสินใจในการจ้างพนักงานใหม่ พบว่า

คุณสมบัติของพนักงานที่นายจ้างใช้ประกอบการตัดสินใจจ้างพนักงานใหม่ มีดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ในการทำงาน โดยจะจ้างพนักงาน หรือ บุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานก่อน
2. ความรู้ความสามารถ โดยจะจ้างพนักงาน หรือ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถก่อน
3. บุคลิกภาพ

3.3 ศึกษาถึงรูปแบบของการจ้างพนักงานใหม่ พบว่า

ส่วนใหญ่จะจ้างตลอดไป ในกรณีที่องค์การไม่มีปัญหาอะไร ร้อยละ 53.34 รองลงมา คือ การจ้างเป็นงาน ๆ ไป ร้อยละ 33.33

3.4 ศึกษาถึงสาเหตุของการจ้างพนักงานใหม่ พบว่า

กลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่จะจ้างพนักงานใหม่ ก็ต่อเมื่อมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น และมีตำแหน่งว่างในสายงาน ร้อยละ 38.10 รองลงมา คือ ต้องการขยายกิจการ ร้อยละ 23.80

การอภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง "ปัญหาการเลิกจ้างและโอกาสของการจ้างพนักงานใหม่ ของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย" ผู้ศึกษาได้แยกอภิปราย ดังนี้

1. เลิกจ้างพนักงาน

1.1 สาเหตุของการเลิกจ้างพนักงาน ได้แก่

1.1.1 ธุรกิจพบกับภาวะขาดทุน

1.1.2 ยอดขายของกิจการตกต่ำ

1.1.3 การนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน

1.1.4 การปิดกิจการ

ซึ่งส่วนมากแล้วการเลิกจ้างพนักงานจะเนื่องมาจากธุรกิจพบกับภาวะขาดทุน กล่าวคือ ผลการดำเนินงานของกิจการไม่ดี ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ธุรกิจจะเลิกจ้างพนักงาน เมื่อเผชิญกับสภาวะขาดทุน

1.2 ปัจจัยที่สถานประกอบการใช้ในการตัดสินใจจ้างพนักงานใหม่เข้ามาในองค์กร ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ความเดือดร้อนทางครอบครัวของผู้ถูกเลิกจ้าง ความประพฤติดีของพนักงาน ความสำคัญต่อการดำเนินกิจการ อายุการทำงานของพนักงาน อายุของพนักงาน เงินเดือนของพนักงาน ระดับการศึกษาของพนักงาน และ เพศ โดยที่นายจ้างจะพิจารณาตามลำดับ โดยจะพิจารณาจาก ปัจจัยแรกก่อน หากปัจจัยแรกเท่ากันก็จะพิจารณาลำดับรองลงมา

2. ผลกระทบของการเลิกจ้างพนักงานที่มีต่อองค์กร

2.1 เมื่อองค์กรเลิกจ้างพนักงานในองค์กรจะมีผลกระทบตามมาแน่นอน โดยที่ผลกระทบที่องค์กรจะเผชิญนั้น ได้แก่

2.1.1 ภาพพจน์ของสถานประกอบการเปลี่ยนไปในทางลบ

2.1.2 ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานที่ไม่ถูกเลิกจ้างลดลง คือ การทำงานจะไม่ดีเท่าที่ควรเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต

2.1.3 พนักงานในองค์กรมีการลาออกเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากพนักงานจะมีความรู้สึกว่าองค์กรไม่มีความมั่นคง

2.2 หลังจากการเลิกจ้าง องค์การส่วนใหญ่จะไม่มีแผนการช่วยเหลือพนักงานที่ถูกเลิกจ้าง ส่วนองค์การที่มีแผนการช่วยเหลือพนักงานที่ถูกเลิกจ้างนั้นจะอยู่ในรูปแบบของการจัดหางานใหม่ให้ และการออกไปผ่านงานให้

3. การจ้างพนักงานใหม่

3.1 เมื่อมีโอกาสในการจ้างงาน กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จะมีการจ้างพนักงานใหม่ที่เพิ่มขึ้น

3.2 สาเหตุที่มีการจ้างพนักงานใหม่ เนื่องจากสิ่งต่อไปนี้

3.2.1 สภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3.2.2 มีตำแหน่งว่างในสายงาน

3.2.3 ต้องการขยายกิจการเพิ่มเติม

3.3 รูปแบบของการจ้างงานใหม่ในอนาคตจะเป็นการจ้างตลอดไป เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงาน และ พยายามทำให้พนักงานภายในองค์การมีความรู้สึกถึงความมั่นคงที่องค์การมีให้ นอกจากนี้แล้วรูปแบบของการจ้างจะเป็นแบบการจ้างเป็นงาน ๆ ไป การจ้างชั่วคราว และการจ้างที่ทำสัญญาเป็นปี ๆ ไป

สรุปผลการศึกษา

ปัญหาการเลิกจ้างพนักงานของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม เริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2541 แล้ว โดยมีสาเหตุหลักมาจากการสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่ตกต่ำ และ องค์การต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์การ เพื่อลดต้นทุนขององค์การ โดยที่ผู้ทำการตัดสินใจนั้น คือ หัวหน้าหน่วยงาน และ เจ้าของกิจการ

ส่วนปัญหาการเลิกจ้างของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่ดำเนินกิจการในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย นั้น มีสาเหตุหลักมาจากการที่องค์การเผชิญกับภาวะขาดทุน เหตุผลรองลงมาคือ ยอดขายตกต่ำ การนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน และ การปิดกิจการของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม โดยที่ผู้ทำการตัดสินใจในการเลิกจ้างพนักงานนั้น คือ เจ้าของกิจการ

การเลิกจ้างพนักงานของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ที่ดำเนินกิจการในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัยนั้น จะมีการบอกให้พนักงานที่จะถูกเลิกจ้างทราบล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง การเลิกจ้างพนักงานเป็นมาตรการสุดท้ายที่องค์การนำมาใช้ภายในองค์การ โดยที่ก่อนการเลิกจ้างพนักงาน นายจ้างจะนำเอาวิธีการอื่น ๆ มาใช้ก่อนการเลิกจ้างเสมอ เช่น การงดรับพนักงานใหม่ การลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นขององค์การ การปรับเปลี่ยนหน้าที่ของพนักงานภายในองค์การ และ การลดเงินเดือนของพนักงาน เมื่อทำทุกวิถีทางแล้ว องค์การยังไม่สามารถอยู่รอดได้ องค์การก็ถึงจะใช้มาตรการเลิกจ้างพนักงาน โดยที่ ปัจจัยที่นายจ้างใช้พิจารณาตัดสินใจเลิกจ้างพนักงานเป็นอันดับคือ ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน และ ลำดับสุดท้ายคือ เพศ ของพนักงาน

เมื่อองค์การเลิกจ้างพนักงานแล้ว ย่อมมีผลกระทบต่อองค์การตามมา ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้ ได้แก่

1. ภาพพจน์ขององค์การเปลี่ยนไปในทิศทางลบ
2. ประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานที่ยังไม่ถูกเลิกจ้างลดลง
3. อัตราการลาออกของพนักงานภายในองค์การเพิ่มขึ้น

แนวโน้มปัญหาการเลิกจ้างพนักงานของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย นั้น จะเพิ่มขึ้นอีก หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต แต่ หากองค์การ หรือ กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมเหล่านั้น มีโอกาสในการจ้างพนักงานใหม่ กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมเหล่านั้น จะจ้างพนักงานใหม่ แน่นนอน โดยรูปแบบของการจ้างพนักงานใหม่นั้น จะเป็นการจ้างตลอดไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับพนักงานขององค์การ เกิดความมั่นคงในชีวิตการปฏิบัติงาน พนักงานที่กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมเหล่านั้น จะจ้างในอนาคตจะต้องเป็นพนักงานที่เคยผ่านการปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกันกับที่องค์การกำลังดำเนินอยู่ เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ปัญหาการเลิกจ้างพนักงานของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย นี้ มีสาเหตุสำคัญมาจากการที่องค์การเผชิญกับภาวะขาดทุน องค์การจึงมีการเลิกจ้างพนักงาน แต่ การเลิกจ้างพนักงานนั้นควรจะมีแผนการช่วยเหลือพนักงานที่ถูกเลิกจ้างด้วย ซึ่งแผนการช่วยเหลือพนักงานที่ถูกเลิกจ้างนั้น อาจจะทำในรูปของ การออกใบรับรองการผ่านงานขององค์การให้กับพนักงานที่ถูกเลิกจ้าง การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลในการหางานใหม่ หรือ การจัดหางานใหม่ให้กับพนักงานที่ถูกเลิกจ้างนั้น

การเลิกจ้างพนักงานนั้น เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหขององค์การ เมื่อองค์การเผชิญกับภาวะขาดทุน แต่นั้นควรเป็นทางเลือกทางสุดท้ายที่องค์การใช้กับพนักงาน เนื่องจากองค์การเหล่านั้นมีการเลิกจ้างพนักงาน จะพบว่า องค์การเหล่านั้นมีภาพพจน์ที่เปลี่ยนไปในทิศทางลบ ตลอดจนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานที่ยังไม่ถูกเลิกจ้างก็ลดลงอีกด้วย ดังนั้น การแก้ปัญหขององค์การควรหาวิธีการอื่นมาใช้แทนการเลิกจ้างพนักงาน เช่น การตกลงกับพนักงานลดเงินเดือน หรือ ตัดสวัสดิการขององค์การบางส่วนลง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

หลังจากทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาการเลิกจ้างและโอกาสในการจ้างงานใหม่ : กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย” แล้ว การศึกษาครั้งต่อไปที่ควร จะศึกษา คือ

1. ผลกระทบที่มีต่อพนักงานที่ถูกเลิกจ้างโดยกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
2. ปัญหาการเลิกจ้าง และ โอกาสในการจ้างงานใหม่ของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อม ในเขตภูมิภาคอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อให้ทราบถึงปัจจัย และ สาเหตุต่าง ๆ ที่เลิกจ้างพนักงาน
3. เปรียบเทียบ ปัจจัย และ สาเหตุต่าง ๆ ที่เลิกจ้างพนักงาน ของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย กับ กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง
4. แนวโน้มสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสุโขทัยในอนาคต